

Częstochowa, 11 czerwca 2018 r.

**Szanowna Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych, instytucje te służą w szczególności wspieraniu procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Jest to ich podstawowe zadanie, które realizują wykorzystując różne metody i formy działania oraz współpracując z instytucjami oświatowymi oraz kulturalnymi działającymi w zakresie realizacji procesu nauczania i wychowania dzieci.

Biblioteki pedagogiczne tworzą swoistą sieć bibliotek rozproszoną w całym kraju. Zgodnie z prawem mogą również posiadać filie, które zlokalizowane w mniejszych miejscowościach wspierają centralną placówkę w jej działaniach oraz realizują również zadania edukacyjne i biblioteczne w obrębie określonego obszaru. Ich działalność jest szczególnie istotna w sytuacji, gdy ośrodek doskonalenia nauczycieli jest znacznie oddalony od szkół i przedszkoli. Wówczas nauczyciele nie mają możliwości korzystania z oferty placówek doskonalenia. W takiej sytuacji to biblioteka pedagogiczna (lub jej filie) podejmuje działania wspierające placówki oświatowe.

W bibliotekach pedagogicznych zatrudnieni są głównie nauczyciele posiadający wykształcenie wyższe lub posiadający tytuł doktora. Należą więc do grupy nauczycieli – specjalistów. Często pełnią rolę ekspertów w ramach kompleksowego wspomaganie, reprezentują biblioteki na ogólnopolskich konferencjach, dzielą się wiedzą i doświadczeniem, publikując przykłady dobrej praktyki.

Powyższe rozporządzenie jest jednym z głównych aktów prawnych regulujących działalność i funkcjonowanie bibliotek pedagogicznych. Do jego wymogów swoją pracę dostosowują biblioteki pedagogiczne oraz zatrudnieni w nich pracownicy pedagogiczni. Zmiany zachodzące w ostatnim czasie w systemie oświaty przyczyniają się również do wprowadzenia aktualizacji dotyczących działalności bibliotek pedagogicznych oraz określenia ich zadań. Obecne

Biuro Zarządu Głównego

Al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa
tel.: 22 825 83 74, faks: 22 825 53 49
biuro@sbp.pl
www.sbp.pl
KRS 0000081477

rozporządzenie zawiera zapisy, które powinny zostać zmodyfikowane i dostosowane do bieżących potrzeb bibliotek pedagogicznych.

Podstawowym celem Sekcji Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich jest inspirowanie i prowadzenie działalności zmierzającej do poprawy funkcjonowania bibliotek pedagogicznych i szkolnych oraz współpraca i wymiana doświadczeń między bibliotekami. W związku z powyższym Sekcja chciałaby przedstawić swoje stanowisko i wskazać propozycje zapisów, które powinny zostać uwzględnione w nowym rozporządzeniu.

**Propozycje zmian do Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r.
w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych**
(kursywą zaznaczono komentarz do poszczególnych propozycji).

§ 1. 2.

Do zadań biblioteki należy:

wykreślić:

e) podręczniki szkolne oraz przykładowe programy nauczania i programy wychowania przedszkolnego,

Jednym z podstawowych zadań każdej biblioteki jest gromadzenie zbiorów. Podręczniki szkolne oraz programy nauczania należą do materiałów, które nie zawsze są dostępne na rynku wydawniczym, ulegają także szybkiej dezaktualizacji. Wiele podręczników i programów nauczania dostępnych jest także w zasobach internetowych w ramach otwartych zasobów edukacyjnych. Można więc grupę tych materiałów wyłączyć z dokumentów obowiązkowo gromadzonych przez biblioteki.

§ 1. 2.

2) organizowanie i prowadzenie wspomaganie:

a) szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej,

b) bibliotek szkolnych, w tym w zakresie organizacji i zarządzania biblioteką szkolną;

3) prowadzenie działalności informacyjnej i bibliograficznej;

4) inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej i medialnej.

Po punkcie 2 dodać kolejny punkt o brzmieniu:

c) prowadzenie form doskonalenia, w tym seminariów, konferencji, warsztatów, wykładów, szkoleń i konsultacji, w szczególności dla nauczycieli bibliotekarzy bibliotek szkolnych.

Biuro Zarządu Głównego

Biblioteki pedagogicznie zgodnie z zapisami rozporządzenia zostały włączone w proces kompleksowego wspomaganie szkół i placówek. Zadanie to realizują w różnorodny sposób:

- *nauczyciele bibliotekarze pełnią rolę głównego koordynatora procesu wspomaganie (diagnoza, ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły, zaplanowanie form wspomaganie i ich realizacja, ocena efektów realizacji zaplanowanych form wspomaganie i opracowanie wniosków);*
- *nauczyciele bibliotekarze pełnią rolę ekspertów w procesie wspomaganie;*
- *nauczyciele bibliotekarze współpracują z instytucją prowadzącą proces wspomaganie (przygotowanie literatury przedmiotu, opracowanie zestawień bibliograficznych, prowadzenie zajęć i lekcji otwartych, itp.).*

Nie zawsze jednak biblioteki pedagogiczne mogą prowadzić lub włączać się w proces kompleksowego wspomaganie (wynika to między innymi z liczby osób zatrudnionych w bibliotece, posiadanych zasobów lokalowych lub sprzętowych). Nauczyciele bibliotekarze organizują więc inne formy doskonalenia skierowane do nauczycieli bibliotekarzy bibliotek szkolnych oraz nauczycieli innych przedmiotów. Wskazane byłoby, aby w nowym rozporządzeniu zawarty został zapis dotyczący organizowania i prowadzenia przez nauczycieli bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli – zarówno działań na rzecz szkoły/placówki lub wybranej grupy nauczycieli.

Punkt 3 - rozszerzyć zapis: prowadzenie działalności informacyjnej i bibliograficznej o sformułowanie: w tym upowszechnianie przykładów dobrej praktyki

Zgodnie z zapisami - Rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego z dnia 29 maja 2018 r. - jednym z kryteriów oceny pracy nauczyciela dyplomowanego jest upowszechnianie dobrych praktyk edukacyjnych, w szczególności przygotowanie autorskiej publikacji z zakresu oświaty. Kryterium to dotyczy także nauczycieli bibliotekarzy zatrudnionych w bibliotekach pedagogicznych.

Materiały publikowane przez pracowników bibliotek pedagogicznych służą również upowszechnianiu i promowaniu działań placówki w środowisku oświatowym. Powyższy zapis zmotywuje biblioteki pedagogiczne do upowszechniania swoich działań w różnych formach (publikacje w czasopiśmie branżowych drukowanych i elektronicznych, na stronie internetowej, materiałach pokonferencyjnych, itp.) oraz ułatwi spełnienie wymogów do oceny pracy nauczyciela dyplomowanego.

Biuro Zarządu Głównego

§ 1.

4. Wspomaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, polega na:

1) zaplanowaniu i przeprowadzeniu w związku z potrzebami szkoły lub placówki działań, mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki, obejmujących:

- a) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
- b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,
- c) zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,
- d) wspólną ocenę efektów realizacji zaplanowanych form wspomagania i opracowanie wniosków z ich realizacji;

2) organizowaniu i prowadzeniu sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności przez wymianę doświadczeń.

W ustępie 4 dodać punkt 3) w brzmieniu:

3) biblioteka pedagogiczna może realizować zadania zapisane w §1, ustęp 2, punkt 2, a) we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli oraz poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 199), pracownicy wyżej wymienionych instytucji realizują zadania współdziałając z innymi poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi oraz innymi organizacjami. Wskazane jest umieszczenie podobnej notacji w nowym rozporządzeniu dotyczącym bibliotek pedagogicznych. Jej zamieszczenie umocni prawnie współpracę biblioteki pedagogicznej z poradnią psychologiczno-pedagogiczną na rzecz poradnictwa i pomocy dzieciom, młodzieży i nauczycielom.

§ 1.

5. Biblioteki mogą ponadto:

2) organizować i prowadzić działalność edukacyjną i kulturalną, w szczególności otwarte zajęcia edukacyjne, lekcje biblioteczne i spotkania autorskie.

wykreślić:

w szczególności otwarte zajęcia edukacyjne, lekcje biblioteczne i spotkania autorskie.

Biblioteki pedagogiczne prowadzą różnorodne działania promujące edukację czytelniczną, medialną, kulturową. Są to zarówno formy otwarte kierowane do szerokiej publiczności (np. Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, gry miejskie, wystawy) oraz działania kierowane do grup zamkniętych (np. zajęcia biblioterapeutyczne, wydarzenia czytelnicze, grywalizacje, konkursy,

Biuro Zarządu Głównego

lekcje otwarte w ramach wspomagania). Rozporządzenie określa działalność edukacyjną i kulturową jako nieobowiązkową, jednak zawężenie tej działalności do trzech form (otwarte zajęcia edukacyjne, lekcje biblioteczne i spotkania autorskie) jest nieużyteczne i ograniczające.

§ 2.

1. Biblioteką kieruje dyrektor.

2. W bibliotece zatrudnia się bibliotekarzy.

3. W bibliotece mogą być zatrudnieni inni specjaliści oraz pracownicy administracyjni i pracownicy obsługi.

§ 2 ustęp 2 i 3 otrzymuje brzmienie:

2. Kadre pedagogiczną biblioteki stanowią nauczyciele bibliotekarze.

3. W bibliotece mogą być zatrudnieni bibliotekarze lub inni specjaliści.

Kadre pedagogiczną w bibliotekach stanowią głównie nauczyciele bibliotekarze spełniający warunki zapisane w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz. 1575). Jednym z warunków stawianych osobom zatrudnionym zgodnie z powyższym rozporządzeniem jest posiadanie przygotowania pedagogicznego. Warto byłoby więc w nowym rozporządzeniu skonkretyzować zapis, zgodnie z którym dyrektor placówki może zatrudniać nauczycieli bibliotekarzy oraz bibliotekarzy.

Powyższe propozycje stanowią wnioski wysunięte na przestrzeni lat obowiązywania Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych. Dyrektorzy i pracownicy bibliotek pedagogicznych realizując zadania wynikające z powyższego rozporządzenia zawsze starali się je wykonywać i dostosowywać do wymogów prawa oświatowego i bibliotecznego, kierunków polityki oświatowej państwa, potrzeb użytkowników. Wprowadzenie do nowego rozporządzenia zmian i modyfikacji do aktualnych standardów oświatowych potrzebne jest również bibliotekom pedagogicznym. Aktualizacja zapisów prawnych ułatwi bibliotekom ich organizację i działalność, która skierowana jest do najważniejszej grupy użytkowników – nauczycieli, dzieci i młodzieży.

*Przewodnicząca Sekcji
Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych SBP
dr Agata Arkabus*

*Wiceprzewodnicząca Sekcji
Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych SBP
mgr Anna Płusa*

Biuro Zarządu Głównego

Al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa
tel.: 22 825 83 74, faks: 22 825 53 49
biuro@sbp.pl
www.sbp.pl
KRS 0000081477